

[Christmas Møller.]

Jeg erkender overfor den højtærede Indenrigsminister, at i det Øjeblik man vil have Mandatantallet ned, vil det med Forholdstalsvalg være umuligt ikke at gaa over fra større Kredse i første Omgang end Amterne. Jeg har for mit Vedkommende meget nøje regnet en hel Del af disse Forhold igennem og kan sige, at man vil meget vel kunne komme til en Valgordning, hvor man med noget større Kredse vil kunne faa en saadan Nedskæring af Folketingskredsens Antal og ogsaa kunne faa Retfærdighed. At der saa kommer nogle Mangler derved, at Opstillingen i større Kredse, som omfatter mere end eet Omraade, bliver vanskelig, er en Ting for sig. Det er et Forhold, vi maa overveje i Udvalget. Men at det kan gøres paa den nuværende Valgordnings Grund, derom er der ingen Tvivl.

I denne Forbindelse, hvor jeg har talt om Folketingsvalget, vil jeg gerne gøre en enkelt Bemærkning til Venstres Ordfører, det ærede Medlem Hr. Elgaard, som overfor Bemærkningen om Folketingets Medlemstal sagde, at den nuværende Valglov jo var vedtaget af de tre andre Partier, Venstre havde ikke været med. Jeg skal deroverfor gøre opmærksom paa, at den nugældende Valglovs Mandattal i det gamle Kongerige, uden Sønderjylland, var 140; det blev vedtaget i 1915 af samtlige Partier, og derfor holder da ogsaa de Betragtninger, jeg har fremsat angaaende Mandattallets Stigning Stik (*Indenrigsministeren* [Kragh]: I 1915?). Ved Valgloven af 1915 blev Mandattallet sat til 140, og det blev ved Valgloven af 1920 sat 9 op til 149. Det var en Bemærkning til det ærede Medlem Hr. Elgaard, som havde sagt, at Stigningen stammede fra 1920. Sønderjylland maa vi begribeligvis holde udenfor ved Sammenligningen mellem de Ordninger, der har været gældende for det øvrige Land.

Den højtærede Minister sagde igen, at de Betragtninger, jeg havde gjort gældende om Landstingsvalgene i 1920 og 1924, i det Øjeblik man halverede Valgmandstallet, var vildledende, de var misvisende, forkerte, og, sagde den højtærede Minister, det maatte de være, for et Medlem af Tinget kunde selv sagt ikke have et saadant Materiale til Raadighed, at der forelaa en Beregning i alle Enkeltheder over, hvordan det var i de 80 nye Enmandskredse.

Den højtærede Minister har begribeligvis Ret i, at dette Materiale over, hvordan det var i de 80 nye Enmandskredse, har jeg ikke gennemarbejdet, og det har jeg heller ikke

givet det ud for. Det, jeg fremlagde i Tirsdags, gav jeg ud for nøjagtigt det, det var: en Beregning af Valgene i 1920 og 1924 med halvt saa mange Valgmænd, som man havde da, og jeg viste ved mit Materiale meget nøje hele Tendensen.

Nu kan enhver sige sig selv, siger den højtærede Indenrigsminister, at naar man vælger flere Valgmænd, vil dette give en bedre Afspejling af Vælgernes Anskuelser. Ja, begribeligvis. Men kan den højtærede Indenrigsminister saa give mig en eneste Grund for, at man sætter Valgmændenes Tal ned? Den højtærede Minister siger, at det har han virkelig ikke beregnet, han siger omtrent, at det har han slet ikke tænkt over. Nej, men den højtærede Indenrigsminister vil dog ikke sige andet end, at han, i samme Øjeblik han nedskærer Valgmændenes Tal til det halve, nøjagtig ved, hvilke Følger det maa have.

Den højtærede Minister sagde heller ikke, hvordan Valget vilde være i 5te Landstingskreds — det var i den nuværende 5te Kreds, den, som bliver 6te efter Forslaget. Den kom den højtærede Minister ikke ind paa. Det vil jo være ganske interessant at se, hvad Opgørelsen nu vil vise. Jeg skulde tage overordentlig meget fejl, om ikke min Beregning vil holde fuldkommen Stik. Thi hvis man ser paa det Antal Valgmænd, som de Radikale faar valgt i 5te Landstingskreds, er det saa at sige i hver eneste Valgkreds en eller maaske to. Klart er det da, at naar Valgmændenes Antal nedsættes til det halve, falder overmaade ofte den ene Valgmand ud, og naar Forholdene ved Landstingsvalget i 1920 laa saaledes, at Venstre ved at strække sine Stemmer kun var to Valgmænd eller tre, om man vil, fra at faa den 9de Landstingsmand valgt, saa tror jeg jo nok, jeg har Lov til at sige, at det Materiale, jeg har fremlagt, og som Ministeren ikke har kunnet rokke noget som helst ved, klart har tilkendegivet, at Valget i 1920 med halvt saa mange Valgmænd som nu vilde have givet Venstre 1 ekstra, og med den allerstørste Sandsynlighed vilde gøre det, selv om Valgkredsfordelingen blev en anden.

Men saa vil jeg videre sige til den højtærede Indenrigsminister, som jo var saa forarget over nogle af de Betragtninger, jeg havde gjort gældende, at naar den højtærede Minister vil komme med en saadan Forargelse overfor mig, skal han ogsaa redegøre i alle Enkeltheder for de Valg, som han redegør for. Den højtærede Minister tog Landstingsvalget i Aalborg i 1924 og sagde, at der vilde, om dette Landstingsvalg blev